

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2017

Województwo podlaskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Tomasz Pilewicz

dr Dariusz Turek

dr Patrycjusz Zarębski

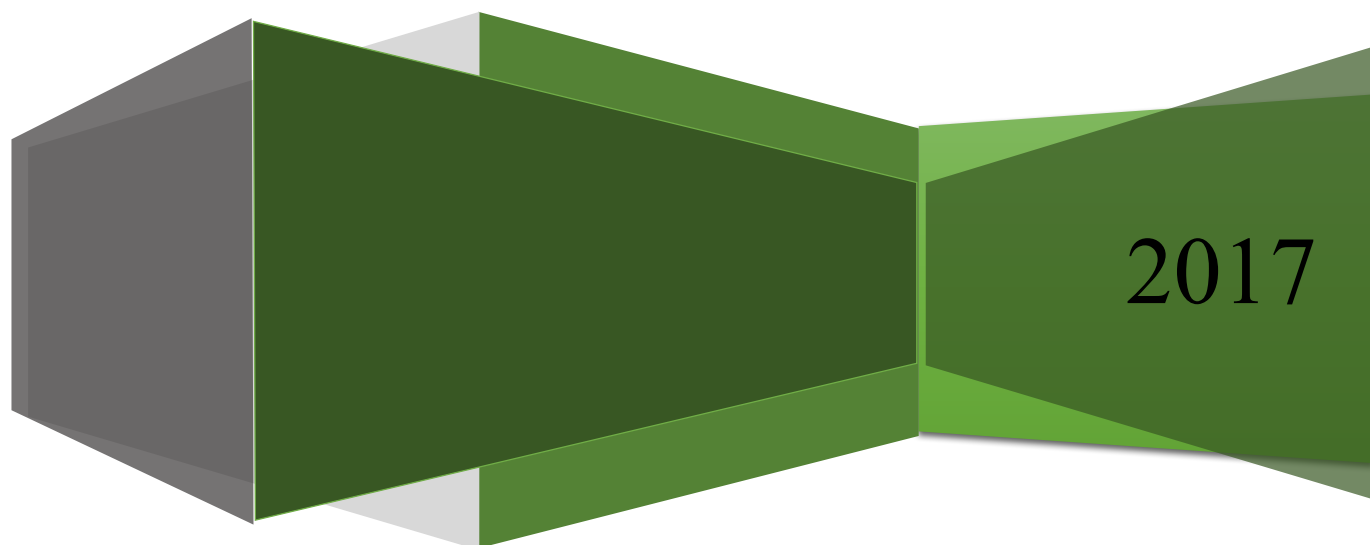
dr Joanna Żukowska

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, listopad 2017

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIH pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIH realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIH dostępne są na stronie: www.paih.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa podlaskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa podlaskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Województwo podlaskie położone jest w północno-wschodniej Polsce. Graniczy z Litwą oraz Białorusią. Jest to region głównie rolniczy, z dynamicznie rozwijającym się sektorem spożywczym, a w szczególności przetwórstwem mleka, mięsa, drobiu oraz zbóż, a także z sektorami: lekkim, drzewnym, budowlanym i maszynowym.

Do atutów województwa podlaskiego można zaliczyć:

- położenie w geograficznym centrum Europy oraz w Unii Europejskiej, co odgrywa zasadniczą rolę zarówno w transporcie lokalnym, jak i transporcie międzynarodowym,
- na terenie województwa zlokalizowanych jest wiele tranzytowych dróg szybkiego ruchu, z których najważniejszą jest Berlin – Warszawa – Grodno – Sankt Petersburg i trasa Warszawa – Helsinki (część drogi ekspresowej – Via Baltica, która łączy kraje nadbałtyckie z zachodnią Europą),
- duży areał użytków zielonych stwarza warunki do hodowli bydła, głównie mlecznego, co znalazło wyraz w wiodącej pozycji województwa podlaskiego na rynku,
- ze względu na dobre warunki dla hodowli zwierząt istnieją możliwości rozwoju produkcji energii odnawialnej,
- kapitał ludzki województwa tworzą największe w regionie uczelnie wyższe:
 - Uniwersytet w Białymstoku – główne kierunki kształcenia: informatyka, biologia, chemia, ekonomia, fizyka, matematyka, ochrona środowiska, prawo, socjologia, filologia wschodniosłowiańska,
 - Politechnika Białostocka – główne kierunki kształcenia: architektura i urbanistyka, automatyka przemysłowa, budownictwo, elektronika i telekomunikacja, inżynieria elektryczności, informatyka, inżynieria ochrony środowiska, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie produkcją,
- wysoko ocenione (kategoria I) przez Ministerstwo Edukacji i Szkolnictwa Wyższego uczelnie:
 - Uniwersytet Medyczny w Białymstoku; Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii oraz Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej,
 - Uniwersytet Medyczny w Białymstoku,
 - Uniwersytet w Białymstoku; Wydział Nauk o Zdrowiu oraz Wydział Fizyki,
- niskim kosztem pracy towarzyszy relatywnie wysoka wydajność pracy,
- stosunkowo też wysoka innowacyjność w porównaniu do osiągniętego poziomu rozwoju gospodarczego,
- w regionie znajdują się cztery parki narodowe: Białowiecki Park Narodowy (wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO), Biebrzański Park Narodowy, Narwiański Park Narodowy, Wigierski Park Narodowy.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa podlaskiego

Wyszczególnienie		Województwo podlaskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy				
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)		32 350	44 686	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2016)		1 186 625	38 432 992	3,1%
Potencjał zasobów pracy				
Absolwenci szkół wyższych w 2016 r. (osoby)		9 426	364 399	2,6%
Absolwenci szkół średnich w 2016 r. (osoby)		8 649	268 502	3,2%
Liczba pracujących w 2016 r. (tysiące osób)		481	16 197	3,0%
Struktura pracujących w 2016 r.		sektor rolniczy 23,1%		10,6%
		sektor przemysłowy 24,8%		31,4%
		sektor usługowy 52,1%		58,0%
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie				
Nakłady inwestycyjne w 2015 r. (mln zł)		302,1	83 788,9	0,4%
Kapitał spółek w 2015r. (mln zł)		438,5	203 897,8	0,2%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie				
– Suwalska – Tarnobrzaska				
Oceny wyróżniające województwo dolnośląskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)				
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAII_GN				
Powiaty	Klasa A	m. Białystok, m. Łomża		
	Klasa B	m. Suwałki		
Gminy	Klasa A	Białystok (m), Hajnówka (m), Łomża (m), Sejny (m), Supraśl (m-w), Suwałki (m), Wysokie Mazowieckie (m)		
	Klasa B	Augustów (m), Bielsk Podlaski (m), Brańsk (m), Choroszcz (m-w), Grajewo (m), Juchnowiec Kościelny (w), Łapy (m-w), Siemiatycze (m), Wasilków (m-w), Zambrów (m)		

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska,
PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna
* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2016 to 1186625 mieszkańców, co stanowiło 3,1% ludności Polski. W województwie podlaskim struktura wieku w roku 2016 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 17,4% osób, produkcyjny: 62,7% i poprodukcyjny: 19,9% (Polska analogicznie: 17,9%, 61,8% i 20,2%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 16 uczelni wyższych, w których kształci się 34 tys. studentów, czyli 2,5% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie podlaskim 6 wydziałów otrzymało kategorię – A; 13 wydziałów otrzymało kategorię – B; a 3 wydziały kategorię – C. Warto także wspomnieć, że 12 szkół wyższych nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN (aneks, tab. 5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 8,1% uczniów województwa, natomiast do techników 32,9%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2017 r. 8,9%, dla porównania w Polsce – 6,8%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2017 wyniosło 3787,63 zł, czyli 92% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo podlaskie dostarczyło w 2014 r. 2,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 32350 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 13 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 179%, przy średniej dla Polski równej 185%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się średnim udziałem sektora usług 52,1% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 23,1% i 24,8% pracujących (GUS, BDL 2017).

Województwo podlaskie odznacza się silną specjalizacją w produkcji artykułów spożywczych. W roku 2016 sektor spożywczy stanowił aż 57% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu Podlasia. W strukturze przemysłu województwa na uwagę zasługuje jeszcze produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (6%), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (7%) oraz produkcja maszyn i urządzeń (5%).

W skali całego kraju województwo podlaskie jest ważnym producentem wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli (4% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2016 roku oraz artykułów spożywczych (6%)³. Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec września 2017 r.) GUS.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Podlaskiego z 1. kwartału 2017 oraz Biuletynu Statystycznego z 2017 roku, www.stat.gov.pl (07.11.2017).

są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa podlaskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: przemysł spożywczy, przemysł maszynowy, przemysł drzewny i meblarski, przemysł turystyczny. Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie podlaskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, tworzona przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu przy współpracy z samorządem województwa podlaskiego w oparciu o obserwację tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory:

- spożywczy,
- maszynowy,
- turystyczny.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Suwalska, Tarnobrzeska, w następujących podstrefach:**

- SSE Suwalska, podstrefy: Białystok (m), Bielsk Podlaski (m), Czyżew (m-w), Grajewo (m), Hajnówka (m), Łomża (m), Narewka (w), Nowogród (m-w), Sejny (m), Siemiatycze (w), Suwałki (m), Suwałki (w), Szczuczyn (m-w), Zabłudów (m-w)
- SSE Tarnobrzeska, podstrefa: Łapy (m-w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać zwolnienie z podatku dochodowego sięgające 50% - 70%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Wyrażna jest wysoka atrakcyjność województwa podlaskiego dla wybranych branż przemysłu spożywczego, szczególnie opartego na regionalnej bazie surowcowej. Dotyczy to zwłaszcza przemysłu mleczarskiego.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od czterech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴

Na tle Unii Europejskiej województwo podlaskie zostało sklasyfikowane na 191 pozycji wśród 275 regionów szczebla NUTS 2. W porównaniu do poprzedniego badania województwo

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

awansowało o 19 pozycji. Województwo podlaskie należy do grupy regionów posiadających niską atrakcyjność inwestycyjną (klasa E).

Warto dodać, że ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **austriackie:** Burgenland;
- **belgijskie:** Prov. Hainaut, Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Cumbria, Lincolnshire, Cornwall and Isles of Scilly, West Wales and The Valleys, Highlands and Islands;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Severoiztochen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **chorwackie:** Jadranska Hrvatska, Kontinentalna Hrvatska;
- **czeskie:** Severozápad;
- **francuskie:** Champagne-Ardenne, Picardie, Basse-Normandie, Bourgogne, Lorraine, Poitou-Charentes, Limousin, Guadeloupe, Guyane, Réunion;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Castilla-La Mancha, Extremadura, Andalucía, Región de Murcia, Canarias;
- **holenderskie:** Friesland, Drenthe, Zeeland;
- **niemieckie:** Lüneburg, Weser-Ems, Koblenz, Sachsen-Anhalt;
- **portugalskie:** Algarve, Centro, Alentejo, Região Autónoma dos Açores, Região Autónoma da Madeira;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest;
- **słowackie:** Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **węgierskie:** Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;
- **włoskie:** Abruzzo, Molise, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna, Umbria, Marche.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTW

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia

działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze. Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach powiatu - **złote gwiazdy** to: Białystok oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to miasta na prawach powiatu: Łomża i Suwałki.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Białystok (m), Łomża (m), Suwałki (m), Wysokie Mazowieckie (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Augustów (m), Bielsk Podlaski (m), Brańsk (m), Grajewo (m), Hajnówka (m), Kolno (m), Sejny (m), Siemiatycze (m), Zambrów (m).

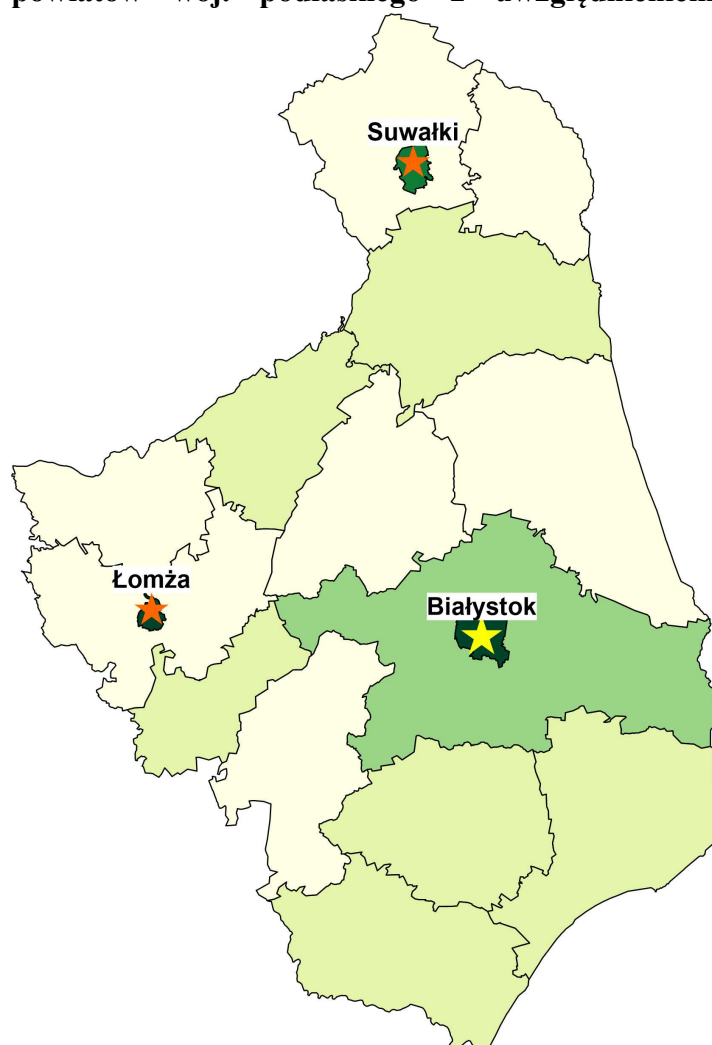
W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to: Juchnowiec Kościelny (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Choroszcz (m-w), Łapy (m-w), Supraśl (m-w), Wasilków (m-w).

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. podlaskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2016

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

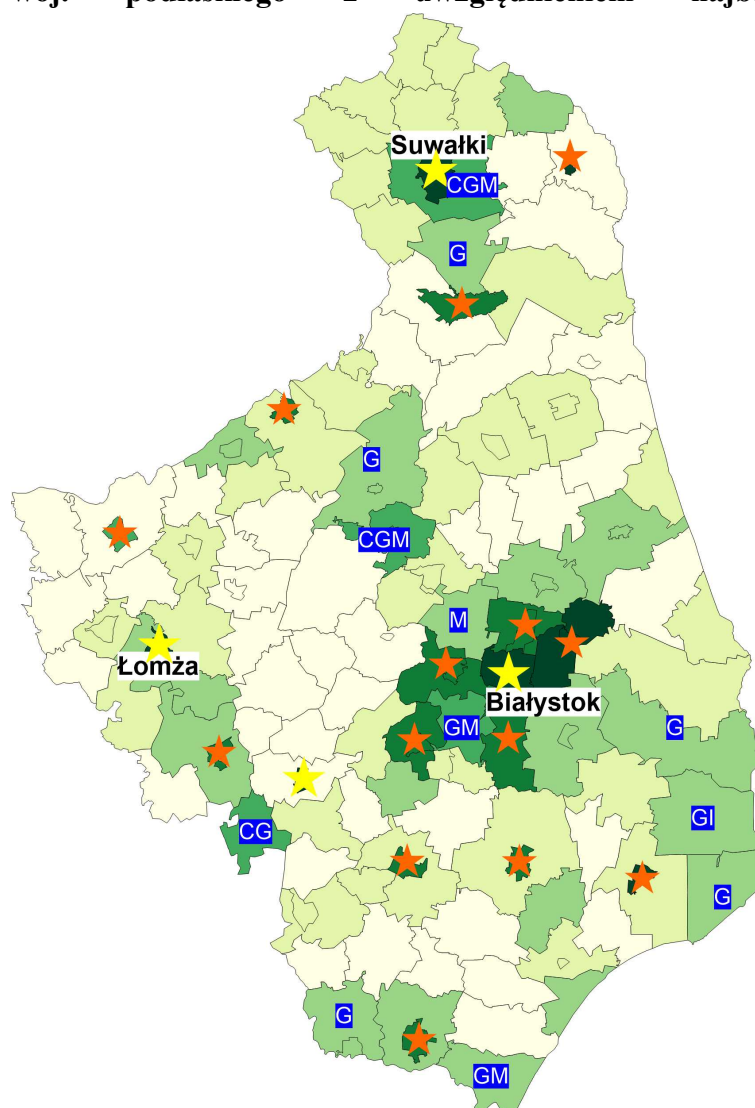
C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiat oznaczony złotą gwiazdą:

Białystok

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. podlaskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2016

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Białystok (m), Łomża (m), Suwałki (m), Wysokie Mazowieckie (m)

Źródło: opracowanie własne.

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.⁵

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie podlaskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego
<http://coi.wrotapodlasia.pl>

Podlaskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIiIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka, której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z Mazowieckiego Centrum Obsługi Inwestora („Ankieta dotycząca atrakcyjności inwestycyjnej województwa mazowieckiego”) na terenie

⁵ Informacje zawarte w tej części raportu odnoszą się do stanu na koniec 2017 roku.

województwa funkcjonuje m.in.: sześć izb gospodarczych, siedem stowarzyszeń, cztery parki, sześć ośrodków doradztwa, jeden lokalny punkt kontaktowy PARP oraz sześć instytucji finansowych.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie podlaskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Izba Przemysłowo – Handlowa w Białymstoku (www.iph.bialystok.pl)

IPH jest regionalną organizacją samorządu gospodarczego zrzeszającą małe, średnie i duże firmy z województwa podlaskiego. IPH wspiera firmy członkowskie w nowoczesnych i skutecznych działaniach promocyjnych oraz relacjach z mediami. Pomaga w nawiązywaniu zarówno nowych kontaktów biznesowych (w tym kontaktów międzynarodowych), jak również nawiązywaniu kontaktów i współpracy z przedstawicielami lokalnych instytucji samorządowych i okołobiznesowych, w celu realizacji inicjatyw oddolnych. Izba organizuje spotkania informacyjne z przedstawicielami władz lokalnych, ambasadorami i radcami handlowymi z innych krajów, skierowane do przedsiębiorców, które mają na celu zdobycie wiedzy u źródła oraz nawiązanie biznesowych kontaktów. Członkowie Izby mają możliwość budowania wzajemnej kooperacji poprzez tworzenie ofert biznesowych na linii członek – członekowi. Poza tym Izba obsługuje i tworzy grupy przedsiębiorstw w ramach konkretnej branży. Grupy te opierają się na kooperacji przedsiębiorstw, których właściciele prezentują dojrzałą kulturę organizacyjną opartą na budowaniu zaufania, wzajemnej wymianie doświadczeń, w celu współpracy biznesowej tworzącej potencjał danej branży w regionie. W czerwcu 2015 roku przy Izbie powołany został Wschodni Sąd Arbitrażowy, którego misją jest wspieranie i pomoc przedsiębiorcom w rozwiązywaniu sporów z wykorzystaniem arbitrażu. Członkowie Izby mogą skorzystać z możliwości polubownego rozstrzygnięcia sporów w drodze mediacji (Podlaskie Centrum Arbitrażu i Mediacji). IPH prowadzi również legalizację dokumentów eksportowych w imieniu Krajowej Izby Gospodarczej.

Business Center Club - Łoża Białostocka (www.bcc.org.pl)

BCC jest organizacją przedsiębiorców i indywidualnych pracodawców. Członkowie BCC akceptują Statut organizacji zobowiązujący ich do reprezentowania wysokich norm etycznych, przestrzegania zasad kodeksu kupieckiego i działania zgodnie z ideą społecznej odpowiedzialności biznesu. Business Centre Club prowadzi aktywny lobbing gospodarczy na rzecz rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia prawa, obrony interesów polskich przedsiębiorców. Business Centre Club reprezentuje interesy pracodawców poprzez uczestnictwo w różnorodnych gremiach, m.in. w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Radach Dialogu Społecznego, Radach Zatrudnienia zarówno wojewódzkich jak i powiatowych, Radzie Ochrony Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych, Naczelnej Radzie Zatrudnienia Radzie Statystyki, Radzie Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Business Centre Club jest inicjatorem Forum Dialogu (płaszczyzny komunikowania się różnych grup społecznych) oraz propagatorem idei społecznej

odpowiedzialności firm. Członkowie Łoży mogą skorzystać z usług doradczych, szkoleniowych, eGiełdy współpracy (tj. platformy internetowej służącej nawiązywaniu kontaktów handlowych, kooperacyjnych, poszukiwaniu partnerów biznesowych, inwestorów oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć gospodarczych), a także otrzymują tzw. „Polisę Bezpieczeństwa”, gwarantującą pomoc w sytuacji zagrożenia interesów przedsiębiorcy.

Podlaski Klub Biznesu (www.podlaskiklubbiznesu.pl)

PKB w Białymstoku działa jako dobrowolne stowarzyszenie osób fizycznych i prawnych prowadzących działalność gospodarczą. Podstawowymi celami Klubu są m.in.: reprezentowanie i ochrona interesów gospodarczych członków, tworzenie więzi środowiskowej, rozwiązywanie problemów ekonomicznych, organizacyjnych i prawnych, współdziałanie z organami władzy i administracji państwowej w zakresie tworzenia korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, budowanie prestiżu i siły środowiska, upowszechnianie etyki zawodowej, prowadzenie działalności szkoleniowej, kulturalnej, sportowej, turystycznej i towarzyskiej służącej integracji członków Klubu, promocja regionu w skali krajowej i międzynarodowej, rozstrzyganie sporów (Sąd Arbitrażowy).

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach (www.ares.suwalki.pl)

Agencja Rozwoju Regionalnego "ARES" S.A. działa na terenie województwo podlaskiego i części byłego województwa suwalskiego, należąca obecnie do województwa warmińsko-mazurskiego. Jest członkiem Krajowego Stowarzyszenia Agencji Rozwoju Regionalnego (KSARR), sieci Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (KSU) oraz sieci informacyjnej Business Information Network (BIN). Misją Agencji jest inspirowanie oraz aktywny udział w przemianach gospodarczych i społecznych regionu poprzez jego promocje, wspieranie small biznesu, realizacje programów sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy oraz organizacje systemu edukacji ekonomicznej i zawodowej. Agencja wspiera rozwój regionalny m.in. poprzez: współdziałania w opracowaniu programów rozwoju regionu, aktywne wsparcie biznesu i eksportu, promocje regionu suwalskiego, tworzenie i realizację programu aktywnej walki z bezrobociem, tworzenie nowych podmiotów gospodarczych, organizowanie kształcenia zawodowego dorosłych i młodzieży, organizację systemów gromadzenia i dystrybucji informacji gospodarczej, organizowanie inkubatorów przedsiębiorczości oraz przygotowywania i wdrażanie programów pomocowych. Oferta Agencji obejmuje ponadto usługi szkoleniowe, doradcze, finansowe (Fundusze Pożyczkowe, Fundusz Poręczeniowy), organizację misji gospodarczych, targów i wystaw. Oferta Agencji obejmuje także usługi doradztwa personalnego w ramach Agencji Zatrudnienia Ares specjalizującej się w rekrutacji na stanowiska niższego, średniego i wyższego szczebla oraz rekrutacji na stanowiska specjalistyczne.

Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju (www.cpir.org.pl)

Misją CPIR jest wspieranie zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego oraz kreowanie i promowanie innowacyjności jako czynników warunkujących rozwój gospodarki regionu północno-wschodniej Polski i obszarów pogranicza.

Stowarzyszenie realizuje swoją misję wdrażając projekty ze wsparciem z międzynarodowych, krajowych i lokalnych środków publicznych, w szczególności w obszarze podniesienia jakości kształcenia zawodowego, ekonomii społecznej, aktywizacji zawodowej, rozwoju przedsiębiorczości i transferu wiedzy. Centrum realizuje projekty transgraniczne w sferze społeczno-gospodarczej z partnerami z Białorusi, Litwy, Łotwy, Rosji i Ukrainy. Angażuje się również w tzw. „małe inicjatywy” kierowane m.in. do dzieci, studentów, osób starszych, środowisk naukowych, artystycznych i twórczych. współpracuje z podmiotami publicznymi, jednostkami samorządu terytorialnego i ich zrzeszeniami, uczelniami, stowarzyszeniami i fundacjami. Działalność Centrum wspierana jest także przez przedsiębiorców. W ich imieniu Stowarzyszenie wypowiada się na forum publicznym w ramach konsultacji społecznych różnych dokumentów, procedur i regulacji.

Celami Stowarzyszenia jest m.in.: wsparcie rozwoju gospodarczego, promocja współpracy środowisk naukowych z przemysłem (wymiany wiedzy i technologii) na rzecz zrównoważonego rozwoju, promocja instrumentów wsparcia krajowego oraz UE w zakresie rozwoju regionalnego, promocja nowoczesnych rozwiązań w sferze organizacji i funkcjonowania biznesu, promocja rozwoju eksportu oraz idei klastrowej.

Park Naukowo – Technologiczny Polska – Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

(www.park.suwalki.pl) Misją Parku jest zwiększenie spójności społeczno – gospodarczej i rozwój ekonomiczny makroregionu Polski północno-wschodniej, w tym województwa podlaskiego, poprzez wspieranie przedsiębiorczości opartej na wiedzy, zorientowanej na zaawansowane technologie i wykorzystanie możliwości współpracy międzynarodowej. Oferta Parku jest skierowana szczególnie do firm innowacyjnych działających w obszarze zaawansowanych technologii i obejmuje m.in.: sprzedaż uzbrojonych terenów inwestycyjnych, wynajem pomieszczeń biurowych i hali procesów technologicznych (pomieszczenia produkcyjne, magazynowe, socjalne i sanitarne). W strukturze Parku funkcjonuje Centrum Konferencyjno-Wystawiennicze oraz laboratoria badawczo-rozwojowe, pozwalające na prowadzenie działalności dydaktyczno-naukowej i komercyjnej (Centrum Energii Odnawialnej, Platforma Multimedialna, Badania Produktu Chemicznego, Kreatywności Akademickiej "Centrum Medyczne"). Funkcjonuje również Inkubator Technologiczny, którego główną misją jest zapewnienie pomocy firmom zakładanym przez początkujących przedsiębiorców. Pomoc ta obejmuje wynajem na preferencyjnych warunkach powierzchni biurowej wraz z odpowiednią infrastrukturą (dostęp do Internetu, telefonu VOIP i wyposażenie biura w meble) oraz opiekę mentorską.

Oferta Parku obejmuje ponadto możliwość skorzystania z usługi dzierżawy serwerów, lub kolokacji własnych w profesjonalnej serwerowni (Data Center).

Białostocki Park Naukowo – Technologiczny (www.bpnt.bialystok.pl)

Białostocki Park Naukowo-Technologiczny jest pierwszym w Polsce Wschodniej certyfikowanym technoparkiem. Certyfikat przyznany przez Stowarzyszenie Organizatorów

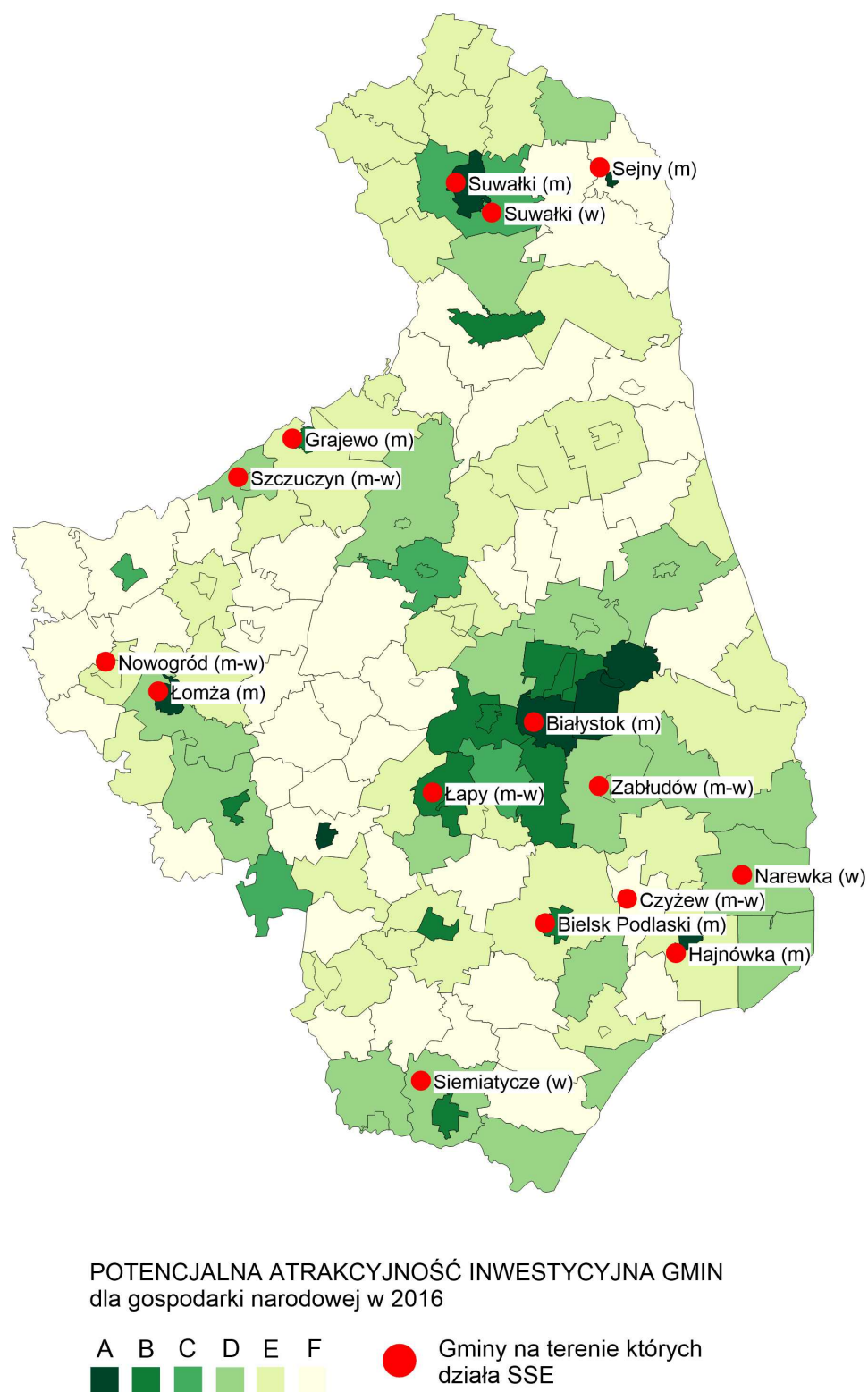
Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce (SOOIPP) potwierdza spełnianie środowiskowych standardów jakości działania ośrodków innowacji w fazie rozwoju.

Celem BPN-T jest stworzenie infrastruktury sprzyjającej zwiększeniu innowacji wśród lokalnych i regionalnych przedsiębiorstw oraz zwiększenie atrakcyjności miasta Białystok dla pozyskania inwestycji opartych na nowoczesnych technologiach. Wśród głównych zadań realizowanych na terenie Parku wymienić można m.in.: inkubowanie firm rozpoczynających działalność (Inkubator Technologiczny), zapewnienie usług wspierających działalność firm innowacyjnych, aktywizowanie współpracy przedsiębiorstw ze środowiskiem naukowo-badawczym (Centrum Technologiczne), wynajem powierzchni biurowej, usługowej i laboratoryjnej dla rozwijających się przedsiębiorstw oraz jednostek naukowo-badawczych po preferencyjnych cenach, zarządzanie terenami inwestycyjnymi, pozyskiwanie inwestorów. Tereny inwestycyjne BPN-T będą sprzedawane w trybie przetargu przedsiębiorcom deklarującym prowadzenie działalności innowacyjnej w ramach inwestycji zrealizowanych na zakupionych terenach. Białostocki Park Naukowo-Technologiczny wprowadził do swojej oferty nowe usługi, tj.: doradztwo w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych, doradztwo w zakresie kompetencji miękkich oraz usługę „Wirtualnego Sekretariatu”. W ofercie BPN-T jest również wynajem sal konferencyjnych, szkoleniowych, powierzchni wystawienniczych, a także przestrzeni coworkingowej. BPN-T zajmuje się także tworzeniem nowych miejsc pracy na terenie BPN-T i poprawą sytuacji na lokalnym rynku pracy, wzmocnieniem potencjału intelektualnego miasta i regionu poprzez zatrzymanie odpływu wykształconej kadry, inicjowaniem współpracy międzynarodowej, wspieraniem komercjalizacji wiedzy z badań naukowych, inicjowaniem i usprawnianiem transferu technologii, czy tworzeniem nowych przedsiębiorstw oraz wsparciem działalności MŚP poprzez szkolenia, doradztwo oraz ułatwianie dostępu do źródeł finansowania.

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Na terenie województwa podlaskiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Suwalska i Tarnobrzaska. Do końca 2016 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 7 miast i 8 gmin - zob. rys. 3.

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa podlaskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1996 r. w Suwałkach, a kolejne po 2005 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2016 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 1,3 zł, co stanowi 1% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 3,4 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowi 1% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Suwałk, Grajewa i Białegostoku - zob. tab. 4 w Aneksie.

W strukturze branżowej pod względem skumulowanej wartości inwestycji na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r. dominuje produkcja drewna i wyrobów z drewna i korka (0,8 mld zł). Do kluczowych inwestorów z tej branży należą PFLEIDERER MDF sp. z o.o. (Niemcy), Tanne sp. z o.o. (Polska), PADMA 3.0 sp. z o.o. sp.k. (Polska).

Zgodnie z planem rozwoju Suwalskiej strefy terenie województwa preferuje się:

- branżę rolno-spożywczą, drzewną oraz budowlaną;
- przemysł maszynowy i produkcję mebli.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,398	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,260	D	D	E	D	D
LUBELSKIE	0,172	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,251	D	D	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,315	C	B	D	D	D
MAŁOPOLSKIE	0,359	B	B	A	B	B
MAZOWIECKIE	0,420	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,262	D	D	D	D	D
PODKARPACKIE	0,238	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,192	F	F	E	E	E
POMORSKIE	0,333	B	B	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,379	A	A	C	C	B
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,163	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,211	E	E	E	D	E
WIELKOPOLSKIE	0,329	B	B	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,309	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Białystok	0,321	A	A	A	A	A
m. Łomża	0,278	A	B	A	A	A
m. Suwałki	0,267	B	B	A	A	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Białystok (m)	0,262	A	A	A	A	A
Wysokie Mazowieckie (m)	0,236	A	A	A	A	A
Łomża (m)	0,228	A	A	A	A	A
Hajnówka (m)	0,216	A	A	A	B	B
Suwałki (m)	0,216	A	A	A	A	A
Sejny (m)	0,212	A	A	A	B	B
Brańsk (m)	0,205	B	A	A	B	C
Bielsk Podlaski (m)	0,197	B	B	B	C	B
Siemiatycze (m)	0,196	B	B	B	B	B
Zambrów (m)	0,195	B	B	B	C	B
Grajewo (m)	0,193	B	B	C	C	B
Augustów (m)	0,192	B	B	B	C	B
Kolno (m)	0,180	C	C	C	C	C
Gminy wiejskie						
Juchnowiec Kościelny (w)	0,196	B	B	C	B	B
Suwałki (w)	0,183	C	C	C	D	C
Turośń Kościelna (w)	0,173	C	D	C	D	C
Gminy miejsko - wiejskie						
Supraśl (m-w)	0,212	A	B	B	B	B
Choroszcz (m-w)	0,198	B	B	B	C	B
Łapy (m-w)	0,197	B	B	B	C	C
Wasilków (m-w)	0,194	B	C	C	B	B
Czyżew (m-w)	0,181	C	C	C	D	D
Mońki (m-w)	0,179	C	C	C	D	C

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2017).

**TABELA 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH
NA KONIEC 2016 R.**

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Tarnobrzeska	Powiat białostocki, Łapy (m-w)	3,26	23	usługi poligraficzne i usługi reprodukcji zapisanych nośników informacji, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Suwalska	Powiat białostocki, Zabłudów (m-w)	18,33	-	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Suwalska	Powiat bielski, Bielsk Podlaski (m)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat hajnowski, Hajnówka (m)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat hajnowski, Czyżew (w)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat hajnowski, Narewka (w)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat sejneński, Sejny (m)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat siemiatycki, Siemiatycze (w)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat suwalski, Suwałki (w)	55,92	421	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Suwalska	Powiat m. Białystok, Białystok (m)	311,17	804	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Suwalska	Powiat m. Suwałki, Suwałki (m)	521,86	1 992	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Suwalska	Powiat grajewski, Grajewo (m)	392,86	145	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Suwalska	Powiat grajewski, Szczuczyn (m-w)	0,52	-	papier i wyroby z papieru
Suwalska	Powiat łomżyński, Nowogród (m-w)	-	-	brak inwestycji
Suwalska	Powiat m. Łomża, Łomża (m)	6,13	21	meble

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie; Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku	B – dla całego wydziału
Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach z siedzibą w Siemiatyczach	b.d.
Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	C – dla całej szkoły
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. E. Szczepanika w Suwałkach	b.d.
Politechnika Białostocka	A – Wydział Mechaniczny
	B – Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce
	B – Wydział Zarządzania
	C – Wydział Architektury
	B – Wydział Elektryczny
	B – Wydział Informatyki
	A – Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska
Uczelnia Jańskiego z siedzibą w Łomży	b.d.
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	A – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej
	A – Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim
	B – Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet w Białymstoku	B – Wydział Historyczno-Socjologiczny
	A – Wydział Prawa

	B – Wydział Biologiczno-Chemiczny
	B – Wydział Fizyki
	B – Wydział Ekonomii i Zarządzania
	A – Wydział Filologiczny
	B – Wydział Pedagogiki i Psychologii
	B – Wydział Matematyki i Informatyki
Wyższa Szkoła Administracji Publicznej imienia Stanisława Staszica w Białymstoku	b.d.
Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku	b.d.
Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku	B – Wydział Zarządzania Filia w Elku
	C – Wydział Nauk Ekonomicznych
Wyższa Szkoła Medyczna z siedzibą w Białymstoku	b.d.
Wyższa Szkoła Menedżerska w Białymstoku	b.d.
Wyższa Szkoła Suwalsko-Mazurska im. Papieża Jana Pawła II	b.d.
Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku	b.d.
Wyższa Szkoła Zawodowa Ochrony Zdrowia TWP w Łomży z siedzibą w Łomży	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wyniki kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych 2017 (http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2017_10/ca19d390d520ad9a37d6f2ba7c8499e4.pdf) (dostęp: 07.11.2017)

Korekta raportu: Paulina Mechło

Redaktor pomocniczy: Wojciech Sabat